

БУДИНОК ДИТЯЧОЇ ТА ЮНАЦЬКОЇ ТВОРЧОСТІ
Решетилівської міської ради
Полтавської області

Методична розробка
***«Шляхи вдосконалення професійної
компетентності педагогів навчального закладу
позашкільної освіти»***

Форма проведення: майстер-клас

Автор: Вітер Наталія Іванівна,
методист БДЮТ

Решетилівка, 2018

Мета: сприяти усвідомленню учасником себе й власної професійної діяльності як шляху до особистісного та професійного зростання.

Завдання:

1. Ознайомити педагогів з поняттям «професійна компетентність», видами професійної компетентності.
2. Визначити складові професійної компетентності та перелік основних професійних компетенцій для педагога.
3. Стимулювати учасників на вищі професійні досягнення, визначення перспектив розвитку професійної компетентності.
4. Розвивати в учасників навички роботи в малих групах, командної роботи, особистої участі в розробці моделі компетентного керівника творчого об'єднання.

Очікувані результати:

- сформованість в учасників системного бачення власної педагогічної діяльності;
- розвиток в учасників готовності до вдосконалення та оновлення власної діяльності;
- емоційно-психологічна задоволеність учасників семінаром.

Категорія учасників: адміністрація позашкільного навчального закладу, керівники гуртків, творчих об'єднань.

Етапи проведення майстер-класу

1. Організаційний момент:

- Привітання.
- Коротка характеристика майстер-класу: тема, мета, завдання, діяльність (форми роботи).

Сучасний педагог покликаний вирішувати завдання, що вимагають серйозних педагогічних зусиль. Освоєння нового змісту, нових форм і методів викладання, пошуки ефективних шляхів виховання, необхідність враховувати дуже швидкі зміни, що відбувалися в суспільстві, все це під силу лише психологічно здоровому, професійно компетентному, творчо працюючому педагогу. Обсяг інформації, необхідний для ефективної роботи, потребує систематичного розширення. Постійне поповнення та оновлення

знань – важлива сторона професійної діяльності будь-якого спеціаліста. Сьогодні ми спробуємо актуалізувати розвиток професійних компетентностей педагога, спробуємо усвідомити межі не лише власної компетентності, але й професійної.

2. Основний етап.

- Професійна компетентність педагога розглядається як цілеспрямована діяльність по створенню і впровадженню в педагогічну практику інноваційних елементів різних рівнів і змісту.

Однією з важливих складових професійної компетентності педагога є його готовність до інноваційної діяльності.

Основною характеристикою психологічної готовності до інновацій у педагогічній діяльності є висока відповідальність, ініціативність і творча активність.

1. Гра «Якості»

- Сядьте зручніше, закрийте очі і уявіть на хвилину, ніби ви – яблуко. Стигле, ароматне, наливне яблуко, яке мальовничо висить на гілочці. Всі милуються вами, захоплюються. Раптом звідки не візьмися, підповзає до вас черв'як і каже: «Зараз я тебе буду їсти». Що б ви відповіли черв'яку? Відкрийте очі і скажіть свою відповідь, який охарактеризуйте особистісною якістю. У вас на столі дерева яблуні, а під ними запашні яблучка, так саме ті які ви собі уявляли.

Кожному з педагогів необхідно вибрати три якості, які в ньому найбільш проявляються, вважаючи, що і навколишні бачать у ньому ці якості. Пропонується написати кожен якість на яблучку. Далі педагоги діляться на 2 групи, сідають колом. Всі згорнуті папірці кладуться в кошики, у кожній групі свій. У кожній групі ведучий пропонує одному з учасників взяти, не дивлячись, якийсь з кошика, прочитати його і віддати тому, для кого воно характерне. Так продовжується до тих пір, поки в кошику не залишиться жодного яблучка. У результаті кожен з педагогів отримує різну кількість яблук, а, значить, і якостей.

У кількох педагогів запитати: «Як присвоєні їм якості можуть допомогти їм у професійній діяльності?»

Це була перша спроба самодіагностики і рефлексії ваших якостей. Сьогодні вам ще випаде можливість перевірити себе. А тепер потрібно

вибрати 9 з перерахованих якостей, тих які ви вважаєте важливі для професії – вихователя і написати на яблучках, а потім повісити їх на яблуню.

2. Мозковий штурм

- Що ж таке готовність педагога до інноваційної діяльності? (фронтальне обговорення, фіксація ключових моментів на дошці)

Під готовністю до інноваційної діяльності розуміється сукупність якостей педагога, що визначають його спрямованість на розвиток власної педагогічної діяльності, а також його здатності виявляти актуальні проблеми освіти, знаходити і реалізувати ефективні способи їх вирішення

Перша складова готовності педагога до інноваційної діяльності – наявність мотиву включення в цю діяльність.

Друга складова розглянутої готовності – комплекс знань про сучасні вимоги до результатів шкільної освіти, інноваційних моделей і технологій освіти, про те, що визначає потреби та можливості розвитку існуючої педагогічної практики

Третій компонент готовності педагога до інноваційної діяльності – сукупність знань і способів вирішення завдань цієї діяльності, якими педагог володіє, тобто компетентність в області педагогічних інновацій.

3. Вправа «Перерахуйте інноваційні технології, які використовуються в роботі»

- Інноваційні технології навчання і виховання в сучасних умовах – найважливіша якість професійного педагога, без наявності якої неможливо досягти високого рівня педагогічної майстерності.

4. Ділова гра «Рада молодому колезі».

- Пропоную розділитися на три групи. Завдання: 1 група – дає поради молодому колезі, відображаючи позитивні напрямки професійної діяльності педагога; 2 група – повідомляє, що іноді заважає досягати високих результатів у діяльності вчителя; 3 група – експерти – підведуть підсумки.

Педагог – ключова фігура в освіті. Майбутній і сьогоднішній інтелектуальний потенціал суспільства, освітньої системи, окремого навчального закладу залежить від професійної компетентності, творчості, соціальної активності педагога, наявності у нього стимулів для самовіддачі в роботі і самоосвіті, тобто від його індивідуально-особистісних якостей.

5. «Портрет ідеального педагога».

- На аркуші паперу за допомогою маркерів, намалюйте портрет ідеального педагога. Портрет створюється наступним чином: лист передається по колу, і кожен учасник малює тільки одну рису, необхідну, на його думку, ідеальному педагогу. Потрібно перерахувати 10 характеристик.

Групи презентують результати своєї роботи. Фронтальне обговорення найбільш важливих 10 якостей педагога.

6. Індивідуальна робота порівняно своїх особистісних особливостей з якостями ідеального педагога.

- Сучасна освіта потребує успішних педагогів. Тільки успішна особистість зможе виховати особистість, налаштовану на успіх у будь-якій області застосування своїх можливостей.

Система освіти на сучасному етапі розвитку суспільства зазнає істотних змін, пов'язаних зі зміною моделі культурно-історичного розвитку. Але які б реформи не відбувалися в системі освіти, у підсумку вони так чи інакше замикаються на конкретному виконавцю – педагогу. Саме педагог є основною фігурою при реалізації на практиці основних нововведень. І для успішного запровадження в практику різних інновацій, для реалізації в нових умовах поставлених перед ним завдань педагог повинен володіти необхідним рівнем професійної компетентності та професіоналізму.

Під професіоналізмом розуміється особлива властивість людей систематично, ефективно і надійно виконувати складну діяльність у найрізноманітніших умовах. У понятті «професіоналізм» відображається така ступінь оволодіння людиною психологічною структурою професійної діяльності, яка відповідає існуючим у суспільстві стандартам і об'єктивним вимогам. Для набуття професіоналізму необхідні відповідні здібності, бажання і характер, готовність постійно вчитися і вдосконалювати свою майстерність. Поняття професіоналізму не обмежується характеристиками висококваліфікованої праці; це і особливий світогляд людини.

Необхідною складовою професіоналізму людини є професійна компетентність. Сучасні підходи і трактування професійної компетентності досить різні. Існуючі на сьогоднішній день в зарубіжній літературі визначення професійної компетентності: «поглибленого знання», «стан адекватного виконання завдання», «здатність до актуального виконання діяльності».

Професійні якості педагога:

- Інтерес і любов до дітей
- Захопленість педагогічною діяльністю
- Дисциплінованість
- Психолого-педагогічна зрілість і спостережливість
- Педагогічний такт
- Педагогічний оптимізм
- Педагогічна уява
- Організаторські здібності

Складовою професіоналізму є професійна компетентність. Професійна компетентність педагога – це багатофакторне явище, що включає в себе систему теоретичних знань педагога і способів їх застосування в конкретних педагогічних ситуаціях, ціннісні орієнтації педагога, а також інтегративні показники його культури (мова, стиль спілкування), ставлення до себе і своєї діяльності, до суміжних галузей та ін., в тому числі ІКТ-технології.

В якості однієї з найважливіших складових профкомпетентності є здатність самостійно здобувати нові знання та вміння, а також використовувати їх у практичній діяльності.

Сучасна система освіти вимагає від педагога постійного вдосконалення знань. Найбільш ефективний спосіб підвищення педагогічної майстерності педагогів – це самоосвіта. Постійна самоосвіта – ось той визначальний актив життя сучасної людини, який допоможе не відстати від поїзда сучасності. Основними критеріями самоосвіти педагогів є: ефективність професійної педагогічної діяльності (зростання якості навчального процесу, творче зростання педагогів, впровадження нових педагогічних технологій в освітній процес).

7. Ділова гра «Модель професійної компетентності»

Педагогам пропонується на аркушах визначити, які із запропонованих якостей є професійними, а які особистими.

Мета гри: Вироблення в групі єдиного погляду на особистісні та професійні якості педагога і розробка на їх основі моделі професійної компетентності.

Завдання: Розробити модель професійної компетентності педагога.

1. практична частина – оформлення моделі професійної компетентності педагога з її обґрунтуванням.

2. теоретична частина.
3. демонстраційна частина.
4. заключна частина.

Організаційний етап:

- Ви вже поділені на групи. Пропонуємо кожній групі обирати секретаря – для запису всіх пропозицій, зберігача часу – для контролю часу, оратора – для захисту своєї роботи. Час – 3-5 хвилин.

Етап «Мозковий штурм»

- Ваше завдання розробити модель професійної компетентності педагога. Але для початку ви повинні визначити найбільш важливі на ваш погляд якості, що складають професійну компетентність педагога.

- Роль секретаря записати будь-які думки і пропозиції, навіть найбезглуздіші і дивні, що надходять від учасників групи. Потім групове обговорення, завдання – обрати 10 найбільш значущих і важливих якостей, що складають професійну компетентність педагога, причому п'ять з них – особистісні якості, п'ять – професійні. Час – 10-15 хвилин.

Етап оформлення

- Кожна робоча група на ватмані повинна оформити свою модель професійної компетентності педагога. Для цього необхідно на одній половині ватману зобразити професійно компетентного педагога, а поруч записати десять найбільш значущих якостей, які ви вибрали після обговорення. П'ять – особистісні якості, п'ять – професійні. Творчий підхід до завдання вітається. Час роботи – 15 хвилин.

Демонстраційний етап

- А зараз слово надається Ораторові для презентації моделі професійної компетенції педагога і обґрунтування представлених професійних і особистісних якостей. Час роботи – 10 хвилин.

Етап оцінювання моделі іншої групи

- На кольоровому аркуші паперу відмітьте позначкою ваше ставлення до моделі професійної компетентності педагога протилежної групи.

+ + — дуже хороша ідея;

+ — непогана ідея;

0 — не вдалося знайти конструктиву;

НР — неможливо реалізувати;

ВР — важко реалізувати;
РР — реально реалізувати.

Рефлексія. Гра "Проблема на долоні"

- Зараз пропоную кожному учаснику подивитися на проблему вдосконалення професійної компетентності як би з боку, як якщо б ви тримали її на долоньці (ведучий тримає на долоньці красивий тенісний м'ячик).

- Я дивлюся на цей м'яч. Він круглий і невеликий, як наша Земля у всесвіті. Земля – це той будинок, в якому розгортається моє життя. Які якості і яким чином я хотів би в собі розвинути, що б моє життя і педагогічна діяльність забезпечувала власне професійне просування та розвиток.

- *Що нового я дізнався на діловій грі?* (Я хотіла б розвинути в собі таку якість як красномовство, тому що мені часом дуже важко висловити свої думки, я можу розвинути в собі це якість якщо буду збагачувати свій словниковий запас.

3. Підведення підсумків

Професійна компетентність – це здатність педагога вирішувати професійні проблеми, завдання в умовах професійної діяльності.

Компетентність – це особистісна характеристика, а компетенція – це сукупність конкретних професійних якостей.

Сучасна ситуація в освіті вимагає особливої підготовки фахівців. Готувати дітей до змін може лише той педагог, який сам готовий до змін, особистісно розвивається в професії, що володіє високим рівнем знань і умінь, рефлексією, розвиненою здатністю до проектувальної діяльності, тобто професійно-компетентний педагог.

Багато років тому в одному місті жив дуже мудрий чоловік. До нього часто приходили люди за порадою. Кожному з них він примудрявся дати дуже хорошу і правильну пораду. Слава про його мудрість рознеслася всюди.

Одного дня його слава дійшла до ще одного чоловіка, який теж був мудрим і відомим в окрузі. Цей чоловік теж допомагав іншим людям. Йому подобалося те, що його вважають наймудрішим і прислухаються до його порад. І коли він дізнався, що є ще один мудрець, то став злитися на нього за те що втрачає свою популярність. І став думати, як довести іншим людям, що насправді мудрішим є він.

Довго він думав і вирішив: «Я візьму метелика, заховаю його між долонь, підйду на очах у усіх до мудреця і запитаю його: «Скажи, що у мене в руках»? Він, звичайно ж, великий мудрець, тому він здогадається і скаже: «У тебе в руках метелик». Тоді я його запитаю: «А яка це метелик, живий або мертвий?» І якщо він скаже, що метелик живий, тоді я легенький натисну її своїми долонями так, що коли я їх розкрию, то усі побачать, що він мертвий. А якщо він скаже, що метелик мертвий, тоді я відпущу його і він полетить. І тоді усі побачать, що він виявився не правий». Так він і зробив. Узяв метелика, підійшов до мудреця і запитав його:

- Скажи, що у мене в руках? Мудрець подивився і сказав: - У тебе в руках метелик.

Тоді він запитав мудреця: - Скажи, жива він чи мертвий? Мудрець подивився йому в очі, подумав і сказав: - Все буде так , як ти захочеш.

В наших руках можливість формувати особистість: допитливу, охочу, що активно пізнає світ; вміє вчитися, здатну до організації власної діяльності; поважає та приймає цінності сім'ї і суспільства, історію і культуру кожного народу; доброзичливу, що вміє слухати і чути партнера, яка поважає свою і чужу думку; готову самостійно діяти і відповідати за свої вчинки.